

– For mig er det vigtigt at beskæftige mig med noget, jeg virkelig føler for. Og jeg føler for at hjælpe andre mennesker. Det kan jeg gøre som bedemand, hvor jeg skal støtte andre midt i deres sorg og smerte, siger 41-årige Mette-Marie Nikolajsen.

Et livsbekræftende job

Hun gør godt og grundigt op med fordommen om en dyster, gravalvorlig bedemand. Godt nok er hun klædt i sort, som det sig hør og bør i branchen. Men Mette-Marie Nikolajsen smiler både stort og meget.

Der er glimt i øjet og glæde i stemmen, når hun fortæller om sit specielle erhverv. Man behøver heller ikke at være i stue med hende i mange sekunder, før man fornemmer en feminin og følsom kvinde. Umiddelbart et skisma, hvis vi bliver ved fordommen om et tungt, traurigt arbejde. Men kvindeligheden er klart en fordel, mener hun.

– Når jeg står midt i sorgens brændpunkt hos familierne, forsøger jeg hele tiden at holde hovedet koldt, men hjertet varmt. Mit allervigtigste arbejdsredskab er min kvindelige intuition og fornemmelse for mennesker.

Det er utroligt vigtigt at finde ind til stemningen i den enkelte familie. Som kvinde tror jeg, at jeg indbyder til en anden åbenhed og fortrolighed, der gør det lettere for familien at tale om chokket og sorgen, og også at åbne for sjove historier og minder om den afdøde. Det giver familien en fællesskabsfølelse, som kan virke lindrende midt i det følelsesmæssige kaos, som de er hvirvlet ind i.

41-årige Mette-Marie Nikolajsen brander sig bevidst som kvinde i en ellers mandsdomineret branche. Hun er netop startet som selvstændig med sin forretning »Unik Begravelse« i Hadsten og Århus. Hun hører nu til den beskædede kreds af kvindelige bedemænd i Danmark. Overraskende at der ikke er flere, mener Mette-Marie. Fordi kvinder kan klare arbejdet lige så godt. I nogle

For mange er en begravelse noget med kirke og kaffe bagefter. Men højtideligheden kan have et mere personligt præg. Hvert menneske er unikt og fortjener en helt særlig afsked, mener Mette-Marie Nikolajsen. Hun foreslår familier at samles på stranden, hvis den afdøde elskede havet. Eller i skoven, hvis han var jæger. Og hun opfordrer alle til at tænke afskeden igennem – før det er for sent. For det rigtige farvel kan gøre sorgen en smule lettere.

tilfælde måske endda bedre.

– Vi er født med et omsorgs-gen og en anden føling end mænd generelt. Jeg har en tro på, at familier, som befinder sig i et følelsesmæssigt kaos vil vægte de værdier, som kvinder som regel står for. De bløde værdier. Selvfølgelig er der obligatorisk papirarbejde, som skal ordnes i forbindelse med et dødsfald. Men jeg kunne ikke drømme om at hive papirerne op af tasken med det samme. Jeg gør meget ud af at give mig god tid. Tid til at snakke om, hvad der skete. Især, hvis dødsfaldet er kommet helt uventet, er det enormt vigtigt at bruge tid på at bearbejde forløbet. Det kan hjælpe familien at tale med mig om, hvad der skete, fordi det giver dem lejlighed til at sætte ord på igen og igen. Hvis dødsfaldet er ventet, er familien selvfølgelig mentalt bedre for-

beredt. Men uanset situationen er det altafgørende at finde ind til stemningen og kernen i netop den familie, og på den måde kan jeg bedst rådgive dem om netop den personlige afsked, som passer dem.

Hvis jeg dør

Mette-Marie Nikolajsen vil bidrage til bedemandsbranchen med mere end den »lille forskel«. Hun tilbyder også et alternativ til traditionelle begravelser med kirke og kaffe i forsamlingshuset bagefter. Der skal være særpræg og stemning ved det sidste farvel.

– Individualismen bliver dyrket blandt danskerne i de her år. Hver dansker er unik, og derfor bør den sidste rejse ikke bare følge en standard-procedure. Vi vil ikke længere være et nummer i rækken, men vil gerne vise vores identitet. Det kan man også markere ved begravelsen.

– Foreksempel spørger jeg meget ind til den afdødes interesser og passioner, for på den måde kan jeg få en idé til, hvordan højtideligheden kan foregå. Var det en mand, der elskede havet, kan familien samles på stranden ved kisten og synge en salme. En jæger skal måske mindes i en skov. Jeg kører også gerne rustvognen forbi steder, som havde en særlig betydning for et ægtepar. Det helt rigtige og unikke farvel til ens kære betyder alt.

Det er dog de færreste af os, som har tænkt over den endelige afsked. Måske, fordi det gør for ondt. Måske, fordi vi har travlt og tænker den tid, den sorg. Måske, fordi vi tror, vi er udødelige, som Mette-Marie Nikolajsen siger:

– Hvor tit hører du ikke nogen sige »hvis jeg dør...!« Det har jeg da også grebet mig selv i flere

gange. Vi kan lige så godt sige, »når jeg dør« og få talt ud om tingene i familien. Selvfølgelig er det et svært og tungt emne lige at drøfte hen over middagsbordet. Men på et eller andet tidspunkt er det nødvendigt at sætte sig ned og få afklaret sin egen begravelse. Det er nemlig en kæmpe hjælp og lettelse for de efterladte midt i sorgen, at de har nogle retningslinjer og ved, at de gør det hele i din ånd. Sig direkte, hvad du gerne vil have, og hvad du ikke vil have. Vil du begraves, vil du have serveret champagne i stedet for kaffe eller have en bestemt slags blomster. Min erfaring er, at i familier, hvor man har diskuteret afskeden, bliver sorgen en smule lettere, og de efterladte kommer bedre og hurtigere videre med deres liv, når de er bevidste om, at begravelsen har været helt rigtig.

Selv tog hun afsked med sin højt elskede bedstemor på en sommerdag i haven. Ved kisten sang familien en salme, inden de bar bedstemoderen op til rustvognen og i kortege fulgte efter den til kirken. En smuk, stemningsfuld ceremoni, som Mette-Marie stadig mindes med glæde. Midt i smerten over tabet.

Det er netop hendes egne oplevelser med dødsfald i fa-

milien, som sporede hende ind på det særprægede erhverv.

Meningsfuld nødhjælp

Egentlig er hun uddannet cand. merc. i turisme og har arbejdet i eksportbranchen og som nødhjælpsarbejder i mange år. Men trangen til at skifte spor tog til. I al hemmelighed puslede hun med planen om at blive bedemand. Hun fik lov til at følge en bedemand på arbejde for at vurdere, om hun havde det i sig. Om hun var en »Tude-Marie«, som hun siger med et smil. Eller om hun havde det mentale overskud til at mande sig op og være en solid støtte for familierne.

– Allerede efter den første dag var jeg helt afklaret med, at det her er det rigtige for mig. Jeg kunne se, at jeg egnede mig godt til det og kunne gøre en forskel. Det er vigtigt for mig, at beskæftige mig med noget, jeg føler for. Jeg føler for at hjælpe andre mennesker. Jeg har aldrig veget tilbage for det svære her i livet. Døden skræmmer mig ikke. I min barn- og ungdom var mine forældre udstationeret i tørke- og hungersnødramte områder i verden. Senere har jeg også selv arbejdet i katastrofe- og krigsområder i Bosnien og Aserbadjan og lært at tackle svære situationer og

kriser. Derfor er mit arbejde som bedemand også en slags nødhjælp, hvor min mission er at hjælpe de efterladte med den helt rigtige afsked og måske på den måde komme bedre videre med deres liv.

Familie og venner reagerede først med vantrø, da Mette-Marie Nikolajsen meddelte, at nu ville hun være bedemand. Hendes mand, Jens, spurgte ligeud, om hun ikke kunne overveje noget andet. Han havde umiddelbart svært ved at se sig selv gift med en bedemand. Døtrene Mille og Lise-Lotte på 11 og otte tog det derimod med sindsro.

– Min familie og venner var sikre på, at jeg lavede sjov med dem. Men efter at de havde sundet sig, har jeg fået rigtig god respons. Det giver også nogle ret underlige reaktioner, når jeg til en fest fortæller, hvad jeg laver. Nogle mener, at det er et makabert arbejde. Umiddelbart kan det da også virke traurigt og tungt, men for mig er det et utroligt livsbekræftende arbejde, og jeg kan ikke forestille mig noget mere meningsfuldt. ■

– Jeg var bange for, at jeg ikke kunne klare at lægge en afdød i kisten. Eller at jeg selv ville blive suget ind i familiernes sorg og komme til at græde og miste overblikket. Men selv om jeg har oplevet dødsfald, som påvirker mig voldsomt, lykkes det mig altid at holde hovedet koldt og hjertet varmt, siger Mette-Marie Nikolajsen.

Bedemand Mette-Marie Nikolajsen kører gerne rustvognen til steder, der har betydning for afdøde. Således tog hun selv afsked med sin højt elskede bedstemor i haven en sommerdag.